

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

**Силабус курсу
"Медична географія"**

Обсяг	Загальна кількість: кредитів - 2; годин - 60; змістовних модулів - 2
Семестр, Рік	V семестр / 3 курсІ
Дні, Час, Місце	за розкладом занять
Викладач (і)	Вихованець Галина Володимирівна – д.г.н., професор
Контактний телефон	(0482) 68-78-86
E-mail:	physgeo_onu@ukr.net
Робоче місце	Кафедра фізичної географії, природокористування і геоінформаційних технологій
Консультації	очні консультації: середа з 14.00-15.00

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися наступним чином: e-mail: physgeo_onu@ukr.net
телефон: (0482) 68-78-86
аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ (місце даної дисципліни в програмі навчання; мета курсу; тематика)

Предмет вивчення дисципліни - теоретичні та методичні основи медичної географії, яка вивчає вплив навколишнього середовища на здоров'я людини, закономірності поширення хвороб та інші аспекти взаємодії в системі «навколишнє середовище – здоров'я людини».

Пререквізити курсу: лекційний курс та практичні заняття з курсу "Медична географія" викладається після засвоєння студентами наступних дисциплін: «Основи фізичної географії», «Основи суспільної географії», «Біогеографія з основами екології» та ін.

Мета курсу - вивчення теоретичних засад медичної географії, історії формування медико-географічних знань, особливостей впливу негативних факторів довкілля на особливості життєдіяльності населення та захворюваність людей, основ екологічної безпеки; дослідження особливостей медико-географічної ситуації України і країн світу в контексті сучасних тенденцій та процесів.

Завдання дисципліни: - вивчення теоретичних і методичних основ медичної географії;
- аналіз впливу географічних чинників на стан здоров'я населення;
- вивчення теоретичних основ концепції екологічного ризику;
- поглиблення знань про стан здоров'я населення України, поширеність основних класів хвороб;
- аналіз загальної медико-географічної ситуації в світі.

Очікувані результати. Здобувач повинен:

знати:

- теоретичні та методологічні засади медичної географії;
- чинники впливу географічного середовища на стан здоров'я людини;
- особливості розвитку медичної географії в Україні і світі;
- позитивний і негативний вплив природного і соціального середовища на стан здоров'я населення;
- концепції екологічного ризику та медико-екологічного ризику території;
- стратегії управління екологічними ризиками;
- поширення хвороб людини за класами, віковими групами населення, географію ендемічних хвороб, серцево-судинних, паразитичних, інфекційних та інших захворювань, нозоареали

світу.

вміти:

- пояснювати взаємозв'язок поширення окремих хвороб та якості довкілля;
- здійснювати медико-географічну характеристику території;
- визначати ступінь екологічного ризику території;
- працювати з науковими, статистичними матеріалами з відповідної тематики;
- оцінювати територію для рекреаційно-туристичної діяльності за медико-екологічним ризиком.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (24 год.) та лабораторних занять (12 год.), організації самостійної роботи студентів (24 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, алеу значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація Power Point); практичні (практичні роботи); робота з підручником (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

Перелік тем (загальні блоки)

Змістовий модуль 1. Основні положення медичної географії

Тема 1. Основні риси історії медичної географії.

Тема 2. Предмет, задачі і місцезнаходження медичної географії в системі наук.

Змістовий модуль 2. Хвороби, які обумовлені природними чинниками

Тема 1. Хвороби, які визначаються геофізичними і кліматичними умовами.

Тема 2. Хвороби, які обумовлені геохімічними особливостями природного середовища.

Тема 3. Хвороби, які обумовлені біохімічними особливостями природного середовища.

Тема 4. Хвороби, що обумовлені отруйними рослинами.

Тема 5. Хвороби, які обумовлені живими збудниками (інфекції та інвазії).

Тема 6. Соціально-екологічна осередковість хвороб людини.

Рекомендована література

1. Гуцуляк В. М., Нечипоренко Г. Л., Шевченко В. О. Загальна медична географія світу: Монографія. – К., 1998. – 178 с.
2. Гуцуляк В.М. Медична географія (екологічний аспект). – Чернівці: Рута, 1997. – 72 с.
3. Гуцуляк В.М., Шевченко В.А. Методичні вказівки до практичних занять з методичної географії і екології. – Чернівці: ЧДУ, 1991. – 38 с.
4. Кушнірук Ю. С. Медико-географічні засади дослідження території (на прикладі оцінки медико-екологічного ризику території Рівненської області) : монографія // Ю. С.Кушнірук, Л. А. Волкова. – Рівне : НУВГП, 2019 – 208 с.
5. Медико-географічний атлас України / Барановський В. А., Пироженко К. Г., Шевченко В.О. – К.: Зелений світ, 1995. Вип. 1. – 32 с.
6. Медико-гідрогеохімічні чинники геологічного середовища України / за ред. проф. Г. І.Рудька. – Київ – Чернівці: Букрек, 2015. – 724 с.
7. Шевченко В. О. Загальна медична географія. – К., 1998. – 178 с.
8. Шевчук Л.Т. Медична географія: навчальний посібник. – Львів: 1997. – 168 с.
9. Eurostat. Statistics Explained [Звіти і банк даних Європейського Союзу]. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Being_young_in_Europe_today_-_health#cite_ref-2
10. World Healthorganization [Звіти і банк даних ВООЗ]. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.who.int/tb/publications/global_report/en/

Політика оцінювання

- Політика щодо дедайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної

кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Поточний контроль								Модульний контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T1	T2	T3	T4	T5	T6	20	100
10	10	10	10	10	10	10	10		

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

Підсумковий контроль за дисципліною – залік. Залік складає студент, який виконав усі обов'язкові види робіт, які передбачаються навчальною програмою дисципліни та під час опанування дисципліни набрав 60 і більше балів.

Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж мінімум для іспиту (60), допускається написання реферату за темами лекційних, практичних занять чи самостійної роботи, за які отримана незадовільна оцінка, або перескладання МК, за яку отримана незадовільна оцінка.

Самостійна робота студентів.

Робота студентів складається з самостійного вивчення з певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота (СР) контролюється у вигляді тестів, контрольних робіт, колоквиумів і звітів. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення, включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання, які вимагають від студента систематичної самостійної роботи.